

 <p>Центрально- країнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка</p>	Силабус навчальної дисципліни			
	Назва дисципліни: Анатомія людини			
	Статус дисципліни обов'язковий компонент (цикл фахової підготовки)			
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка			
Спеціальність	014 Середня освіта (Хімія) 014 Середня освіта (Природничі науки)			
Освітня програма	Середня освіта (Хімія, Біологія та здоров'я людини) Середня освіта (Природничі науки)			
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти			
Форма навчання	Денна			
Курс	II			
Семестр	III			
Обсяг дисципліни	Кредити	4	Години	120
	Лекційні		22	
	Практичні/семінарські			
	Лабораторні		30	
	Самостійна робота		68	
Семестровий контроль	екзамен			
Викладач	Боброва Марія Сергіївна, к.б.н., доцент			
Контактна інформація	m.s.bobrova@cuspu.edu.ua			
Кафедра	Природничих наук і методики їхнього навчання			
Факультет	Математики, природничих наук та технологій			
Предмет навчання	Предметом вивчення є будова органів та систем органів живого організму, їх зв'язок між собою, походження і становлення в процесі еволюції і індивідуального розвитку особини.			
Мета	дати студентам знання про будову організму та його органів і систем органів у взаємозв'язку з їхніми функціями та розвитком в філогенезі та онтогенезі не лише для викладання цього предмета в школі, а й для практичного використання, а саме для контролю за фізичним розвитком дітей, уміння обґрунтувати правила особистої гігієни для організації раціонального харчування, тренування організму, надання першої медичної допомоги, а також дотримання здорового способу життя			
Компетентності	<p>Загальні:</p> <p>ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК4. Здатність працювати в команді. ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення, зберігання, аналізу перетворювати і передавати інформації з різних джерел природничого характеру, критично оцінюючи її. ЗК6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК11. Здатність використовувати сучасні цифрові технології і пристрої для дослідження природничих явищ; створювати інформаційні ресурси з природничих наук.</p> <p>Фахові:</p> <p>ФК1. Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання з природничих наук, фізики, хімії, біології та</p>			

	<p>методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології при вирішенні професійних завдань при вивченні Всесвіту і природи Землі як планети. ФК2. Володіння математичним апаратом природничих наук, фізики, хімії, біології.</p> <p>ФК8. Здатність до рефлексії та самоорганізації професійної діяльності.</p> <p>ФК11. Здатність характеризувати досягнення природничих наук та їх ролі у житті суспільства; формування цілісних уявлень про природу, використання природничо-наукової інформації на основі оперування базовими загальними закономірностями природи.</p> <p>ФК12. Розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства і шляхи вирішення глобальних проблем, враховуючи позитивний потенціал та ризики використання надбань природничих наук, фізики, хімії, біології, техніки і технологій для добробуту людини й безпеки довкілля..</p>
<p>Програмні результати</p>	<p>ПРН31. Знає і розуміє правові основи функціонування в галузі, вимоги освітнього стандарту і освітньої програми інтегрованого курсу «Природознавство» в основній школі, а також способи інтеграції природничих знань у шкільних курсах кожної із природничих наук та інтегрованих курсів природознавства.</p> <p>ПРН32. Демонструє знання та розуміння основ природничих наук, фізики, хімії, біології та знає загальні питання методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології з використанням сучасних цифрових ресурсів, методики шкільного фізичного експерименту, техніки хімічного експерименту, методики організації практики з біології, методики вивчення окремих тем шкільного курсу природничих наук, фізики, хімії, біології.</p> <p>ПРН33. Знає й розуміє математичні методи природничих наук, фізики, хімії, біології та розділів математики, що є основою вивчення курсів загальної та теоретичної фізики, ботаніки, зоології, анатомії людини, фізіології людини і тварин, фізіології рослин, а також загальної, неорганічної та органічної, аналітичної хімії.</p> <p>ПРН34. Знає основні психолого-педагогічні теорії навчання, інноваційні технології навчання природничих наук, фізики, хімії, біології, актуальні проблеми розвитку педагогіки та методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології.</p> <p>ПРН35. Знає форми, методи і засоби контролю та корекції знань учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології.</p> <p>ПРН36. Знає зміст та методи різних видів позакласної та позашкільної роботи з природничих наук, фізики, хімії, біології.</p> <p>ПРН37. Знає основи безпеки життєдіяльності, безпечного використання обладнання кабінетів фізики, хімії, біології.</p> <p>ПРНУ1. Аналізує природні явища і процеси, оперує базовими закономірностями природи на рівні сформованої природничонаукової компетентності з погляду фундаментальних теорій природничих наук, принципів і знань, а також на основі відповідних математичних методів.</p> <p>ПРНУ2. Володіє методикою проведення сучасного експерименту, здатністю застосовувати всі його види в освітньому процесі з природничих наук, фізики, хімії, біології.</p> <p>ПРНУ3. Розв'язує задачі різних рівнів складності шкільного курсу природничих наук, фізики, хімії, біології.</p> <p>ПРНУ7. Уміє знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, насамперед за допомогою інформаційних, цифрових і хмарних технологій.</p> <p>ПРНУ8. Самостійно вивчає нові питання природничих наук,</p>

фізики, хімії, біології та методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології за різноманітними інформаційними джерелами.
 ПРНУ11. Дотримується правових норм і законів, нормативно правових актів України, усвідомлює необхідність їх дотримання.
 ПРНК1. Володіє основами професійної мовленнєвої культури при навчанні природничих наук, фізики, хімії, біології в школі.
 ПРНК2. Пояснює фахівцям і не фахівцям стратегію сталого розвитку людства та екологічної безпеки і шляхи вирішення глобальних проблем людства.

Зміст дисципліни

Змістовний модуль 1. Анатомія опорно-рухової системи
 Тема 1. Вступ в анатомію
 Тема 2. Остеологія - вчення про кістки
 Тема 3-4. Скелет тулуба та голови
 Тема 5. Скелет верхніх та нижніх кінцівок
 Тема 6. Загальна міологія
 Тема 7-8. М'язи тулуба та голови. М'язи кінцівок

Змістовний модуль 2. Спланхнологія
 Тема 1. Будова та функція органів травної системи.
 Тема 2. Будова та функція дихальної системи
 Тема 3. Сечовидільна система
 Тема 4. Чоловічі та жіночі статеві органи.

Змістовний модуль 3. Анатомія ендокринних залоз та серцево-судинної системи
 Тема 1. Ендокринні залози (залози внутрішньої секреції)
 Тема 2. Анатомія серцево-судинної системи
 Тема 3. Артеріальна система
 Тема 4-5. Венозна система. Лімфатична система

Змістовний модуль 4. Анатомія нервової системи та аналізаторів
 Тема 1. Загальна анатомія ЦНС
 Тема 2. Спинний мозок
 Тема 3. Головний мозок
 Тема 4. Периферична нервова система
 Тема 5. Вегетативна (автономна) нервова система
 Тема 6. Аналізатори

Критерії оцінювання роботи студентів

Критерії оцінювання навчальних досягнень студента під час вивчення дисципліни: повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни "Анатомія людини", є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу.

Перескладання прострочених завдань, тестів, робіт тощо або таких, за які студент отримав незадовільну оцінку здійснюється згідно графіку консультацій

Таблиця розподілу балів з дисципліни «Анатомія людини»

Поточне тестування та самостійна робота																				Екзамен	Сума		
Змістовний модуль 1								Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3					Змістовний модуль 4						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5	40	10

5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
ПК=0,6																				

<p>Політика курсу</p>	<p>Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю та екзамену. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівня теоретичних знань та практичних навичок з тем, включених до змістових модулів). Він здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажанням підвищити попереднє оцінювання), організації самостійної роботи у формі опитування, виступів на практичних заняттях, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Метою є перевірка рівня навчальних досягнень студента під час вивчення навчального матеріалу.</p> <p>Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання; доповнення, запитання до того, хто відповідає; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; аналіз аналітичної інформації; індивідуальне письмове завдання (реферат); самостійне опрацювання тем; підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів; використання приладів, таблиць, схем; систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань. Максимальний бал за виступ з питань практичного заняття – 10 балів.</p> <p>Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені практичні заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.</p> <p>Вимоги викладача: обов'язкове відвідування навчальних занять; активність студента під час практичних занять; своєчасне виконання завдань самостійної роботи; відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях.</p> <p>Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>онлайн-ресурси: https://meet.google.com/ymc-nazd-nkz</p> <p>Рекомендована література</p> <p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коляденко Г.І. Анатомія людини. Підручник. – К.: Либідь, 2001. – 384 с. 2. Кубатько Б.И. Физиология человека и животных. В двух томах – Херсон, 2000. 3. Людина. Навчальний посібник з анатомії та фізіології. Вид. 3—те; оновлене видання. / Гол. ред. Тоні Сміт; Перекл. з англ. І. Гаврилюк, О. Гаврилюк, У. Галюк та ін. За наук. ред. О.Заячківська, М.Гжегоцький. – Львів: “Бак”, 2000, 2002, 2003. – 240 с. 4. Плахтій П. Физиология людини. В 3-ох частинах. Ч II. Практикум: Навчальний посібник. - Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2010. – 240с. 5. Самусев Р.П. Атлас анатомии человека: Учеб. пособие для студентов высш. мед. учеб. заведений / Р.П. Самусев, В.Я. Липченко. – 6-е изд., перераб. и доп. – М.: ООО «Издательство Оникс»: ООО «Издательство «Мир и Образование», 2006. – 768 с. 6. Сапин М.Р., Билич Г.Л. Анатомия человека. В 2 кн.: Учеб. для студ. биол. и мед. спец. вузов. Кн. 1. - – М.: Издательский дом “ОНИКС 21 век”: Альянс–В, 2001. – 463 с. 7. Сапин М.Р., Билич Г.Л. Анатомия человека. В 2 кн.: Учеб. Для студ. биол. и мед. спец. вузов. Кн. 2. - – М.: Издательский дом “ОНИКС 21 век”: Альянс–В, 2001. – 432 с.

	<p>8. Свиридов О.І. Анатомія людини: Підручник / За ред. І.І. Бобрика. – К.: Вища шк., 2000. – 399 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Александровская О.В. и др. Цитология, гистология и эмбриология / О.В. Александровская, Т.Н. Радостина, Н.А. Козлов. – М.: Агропромиздат, 1987. – 448с 2. Аносов І.П., Хоматов В.Х. Анатомія людини у схемах: Навч. наоч. посіб. – К.: Вища шк., 2002. – 191 с. 3. Блум Ф., Лейзерсон А., Хофстедтер Л. Мозг, разум и поведение: Пер.с англ.. – М.: Мир, 1988. – 248 с. 4. Трускавецький Є.С. Цитологія: Підручник. – К.: Вища шк., 2004. – 254 с. 5. Трускавецький Є.С., Мельниченко Р.К. Гістологія з основами ембріології: Підручник. – К.: Вища шк., 2005. – 327 с. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.google.com.ua/url?url=http://arr.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/ Цигикало О.В. АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ. Ілюстрований навчальний посібник для самостійної підготовки студентів до практичних занять. 2. http://lib.mdpu.org.ua/e-book/anatomiya/ Аносов І.П. Хоматов В.Х. Чай С.М. АНАТОМІЯ. 3. http://anatomia.at.ua/photo/ Анатомічний атлас - Анатомія людини. 4. http://www.allmedlit.pp.ua/anatomia Медична література. 5. http://www.booksmed.com/fiziologiya/ BOOKS Med. Медицинская библиотека. 6. http://www.twirpx.com/file/ Чайченко Г.М., Цибенко В.О., Сокур В.Д. Фізіологія людини і тварин. 7. http://bookwu.net/ book fiziologiya.
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, навчальні стенди, проектор, ноутбук, наукова література, презентаційні матеріали